

คำนำสำนักพิมพ์

ใต้เงาของตึกระฟ้าและแสงสีแห่งกรุงเทพฯ ปัจจุบัน ยังมี ‘เมือง’ อีกแห่งหนึ่งซ่อนตัวอยู่...เมืองแห่งความทรงจำที่ประกอบขึ้นจากตรอกซอกซอยเก่าแก่, วิถีชีวิตริมคลอง, รวงเกล้าในเฟิงพัก, และเสียงกระซิบของเหล่าวิญญาณที่ยังคงผูกพันอยู่กับผืนดินผืนน้ำแห่งนี้

ครูเหม เวชกร เปรียบได้กับนักโบราณคดีทางจิตวิญญาณ ผู้ใช้ปลายปากกาขุดค้นและนำเรื่องราวของผู้อยู่อีกฟากฝั่งของม่านกาลเวลากลับมาให้เราได้สัมผัส ภูตผีของท่านจึงไม่ใช่เพียงวิญญาณไร้ที่มา แต่เป็นดังเพื่อนเก่าในวงเหล้าที่กลับมาทวงถามสัญญา , เป็นเสียงพิลาปของไพร่ผู้ถูกใส่ร้าย , เป็นวิญญาณที่ถูกทรมานด้วยแรงรักแรงแค้น , หรือเป็นตำนานเก่าแก่ที่ยังคงยืนเฝ้าริมสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

มนตรีขลังที่แท้จริงในงานของครูเหม อาจไม่ใช่เพียงความน่าสะพรึงกลัว แต่เป็น ‘ภาษา’ ที่ท่านได้บันทึกไว้ สำนวนโวหาร คำพูดติดปากของคนในยุคสมัยนั้น คือมรดกทางวัฒนธรรมที่ทำให้เรื่องเล่าของท่านมีเลือดเนื้อและลมหายใจ สามารถพาเราย้อนกลับไปสู่วรรยากาศของกรุงเทพฯ ยามเช้า หรือในคืนที่เสียงสวดอธิษฐานและความแค้นยังก้องสะท้อนอยู่ในใจ

ในฐานะสำนักพิมพ์เล็กๆ ที่ชื่อ ‘ล้มลูกบ๊ว’ ภารกิจของเราคือการบัดฝุ่นและนำเสนอขุมทรัพย์ทางวรรณกรรมนี้ให้แก่คนรุ่นใหม่ ด้วยความเชื่อว่าเรื่องราวเหล่านี้คือรากเหง้า คือจินตนาการ และคือส่วนหนึ่งของจิตวิญญาณเมืองที่พวกเราอาศัยอยู่

ขอเชิญท่านค่อยๆ พลิกเปิดกรุใบนี้ และเงี่ยหูฟังเสียงกระซิบจาก ‘ผู้มาจากเมืองมืด’ ผลงานเล่มที่สี่ ในชุดเปิดกรุผีไทย บางที่ท่านอาจได้ยินเสียงที่คุ้นเคย รวากับว่าพวกเขาไม่เคยจากไปไหนเลย

ด้วยความเคารพในผลงานและจิตวิญญาณของครูเหม เวชกร

สำนักพิมพ์ลัคนาคู่

สารบัญ

คนละทาง.....	๒๖
ยามรักษาช่อง	๕๔
อ้ายไพร่พิลาป	๘๗
เรื่องส่วนตัวกลัวการเมือง	๑๑๒
ใครจะกางกั้น	๑๔๐
ยักษ์วัดแจ้ง	๑๕๙
โรงเรียนครูพุง	๑๘๒
ไม่มีใครใจหมา	๒๑๔
คุณปู่อาละวาด	๒๓๔
วิญญาณทรมาน	๒๕๑
กรุงเทพฯ แซ่ซ่า	๒๘๔
ฉันคอยรักที่นี่	๓๐๘
มรดกบังคับ	๓๓๐
เรื่องยุ่งของมนุษย์	๓๖๒
บ้านเกิดอ้ายเรื่อง	๓๙๔

ผู้วิเศษ.....๔๑๖

หมอโยเซ.....๔๓๗

หมอผู้เฒ่า.....๔๔๙

เรากันเอง

ตอนนี้เป็นการผจญภัยอีกครั้งหนึ่งของผม นายเรื่องหรืออ้ายเรื่องที่กำลังพเนจรจากบ้านเกิด ที่เคยซุกหัวนอนมาแต่หัวเท่ากำปั้น คือบ้านมาบไพร่ ใกล้บ้านภาชีจังหวัดอยุธยา ซึ่งท่านเคยอ่านมาแล้วในตอนต้น ๆ ไฉน และอ้ายเรื่องก็พเนจรต่อไปอีกกว่าจะสิ้นกรรม

สมาคมขี้เมาของเราชักห่างการประชุมพบปะกันไปพักหนึ่ง เพราะพวกหนังสือพิมพ์และพวกนายช่างโรงงานมักกะสันที่เมาสุราแล้วชอบลองดีกับภูตผีปีศาจ พอโดนดีเข้าก็เกิดแหยง ๆ กันไปบ้าง เพราะถูกผีหลอกอย่างจังเข้าที่ในสวนหลังโรงงานแถวมักกะสันทางน้ำเกื้อผู้มีพระคุณแก่ผมและพี่ใหญ่เพื่อนเสมอพี่ของผมชักจะขยาด เราสามคนจึงขาดนัดไม่ได้มาชุมนุมเมากันอย่างเคย เพราะว่าลงกินเหล้าพร้อมองค์กันเมื่อใดเหมือนถูกสาป พอเมาเข้าไปเมื่อใดต้องแผลงฤทธิ์เข้าไปรุกรานภูตผีปีศาจถึงป่าช้าวัดตะพาน

มักกะสันทุกทีไป เรื่องนี้เห็นจะแรงเพราะพวกหนังสือพิมพ์สองสามคนที่ชอบเล่นกับพวกผีปศาจ เนื่องจากเขาไม่เชื่อว่าผีนั้นมีจริง จึงเล่นสนุกเพื่อเป็นการยืนยันว่าแม้เข้าไปรุกรานจนถึงป่าช้าในยามค่ำคืนแล้ว ก็ไม่เห็นพวกผีสำจะแดงอะไรให้ปรากฏ

แต่ถูกหลอกหลอนที่วัดตะพานครั้งแรกนั้น ยังเป็นที่สงสัยแก่พวกหนังสือพิมพ์และนายช่างโรงงานมักกะสันอยู่ เพราะเขาเหล่านั้นไม่ได้ถูกทั้ง ๆ ที่อยู่รวม ๆ กัน แต่น้ำเก็อกคนเดียว และผมเป็นผู้เห็นกับตาอย่างชัดแจ้ง เมื่อน้ำเก็อก ผมและพีใหญ่ขยายทำการไปชุมนุมเมาเหล้ากัน จึงซำกันพักหนึ่ง แต่ก็ไม่นานนักพวกเขาทั้งหมดก็เกิดคิดถึงพวกเราสามคนจึงเมากันขึ้นที่บ้านน้ำเก็อก ครั้นเมากันถึงขั้นดีแล้วสันดานเก่าก็เกิด จัดแจงชวนกันแห่ไปวัดตะพานอีก น้ำเก็อก พีใหญ่ก็เอากะเขาอีก ผมก็เลยตามไปตั้งใจไม่กล้า เราได้ไปตั้งต้นกำลังทัพกันที่ห้องแถวคนงานก่อน ชำน้ำตาลเมาเข้าไปอีก พอเมาขนาดชาชีวิตก็ยกขบวนเข้าหลังโรงงานนั้น ลัดเข้าสวนเพื่อตัดไปออกวัดตะพานเลย

คราวนี้โดนจ้งเลยครับ โดนกันทุกคน เมื่อลัดเข้าสวนมาได้
 หน่อยเดียวเห็นที่ทิวต้นฝรั่งข้างหน้าโน้นมีคนกลุ่มหนึ่งตั้งวงสูรยาอยู่
 สุ่มไฟสว่างพอเห็นหน้ากันได้ นายดอนนายช่างมักกะสันผู้มีอาวุโส
 กว่าเพื่อนพูดว่าสงสัยนัก ใครมาตั้งวงเหล้าในดงฝรั่งก็ชวนพวกเรา
 เข้าไปดูใกล้ พอพวกที่ตั้งวงเหล้าวน้ำมาหวั้เราะกับพวกเรา นาย
 ดอนถึงกับชะงักถอยหลัง และร้องขึ้นอย่างตกใจเต็มที่

“เฮ้ย พวกมึงตายแล้ว ฎไปเผาเมืองที่วัด ที่ยังฝังอยู่ก็มี” พวก
 เราได้ยินนายดอนพูดอย่างนั้นชักสงสัยจะเป็นนายดอนเมาหรือว่า
 อย่างไรกัน เพราะพวกที่นั่งชุมนุมอยู่นั้นเราไม่รู้จัก พวกที่นั่งอยู่
 หวั้เราะครืนใหญ่แล้วคนหนึ่งตอบว่า

“ผมมาคอยนายนะซี จะได้ไม่ต้องเดินไปถึงวัด” พอพูดแล้ว
 หวั้เราะกันเกรียวกราว มีเสียงเกี้ยวเกี้ยวประหลาดหู แล้วทันใดนั้น
 ร่างของพวกนั้นก็จางหายไป ไฟที่สุ่มก็ดับมิด คราวนี้ซีครับ ทุกคน
 เห็นกับตา ใครจะเชื่อไม่เชื่อก็ขาสั่นปากสั่น และแล้วก็วิ่งกันลี้มลุก
 คลุกคลานไปทุกคน นี่แหละครับเหตุที่ขาดการชุมนุมกันไปนาน ผม
 และพี่ใหญ่อาศัยบ้านน้ำเกืออยู่ก็ตั้งวงกินเหล้าเพียงสามคนที่บ้าน

บ้านน้ำเกี๋ออยู่ริมซอยพระนางฯ มีคลองหน้าบ้าน และมีบึงเว้งอยู่ข้าง ๆ พวกเราจึงยึดเอาเป็นแหล่งอาหาร ลงสวิงช้อนกุ้งฝอย พร้า หอยโข่งย่า เมาเข้าร้อนนักก็ลงอาบน้ำสบาย มีสุขอย่างคนบ้านทุ่งบ้านไร่

เราห่างกับพวกนั้นไม่กี่อาทิตย์หรอกครับ น้ำเกี๋อเป็นที่รักของเขาเหล่านั้นมาก เขาก็แห่กันมาบ้านเรา มีเหล้ามีกับแกล้มติดกันมาตามระเบียบ และในที่สุดก็เปิดบ้านน้ำเกี๋อเป็นสโมสร ยิ่งบ้านเราอุดมแกล้ม เช่น กุ้งฝอยในบึง ปลาบ้าง เป็นกุ้งชุบแป้งทอดบ้าง ปลาเล็กปลาน้อยก็ขึ้นจากน้ำมาเป็นทอดมัน สโมสรก็ครึกครื้นดี ขากลับของพวกเรานั้นมีพฤติกรรมอยู่ว่า เดินออกถนนที่มีดตื้อและส่งนายวรรณหนังสือพิมพ์ก่อน เพราะอยู่ถัดเราไปตอนกลาง ๆ แล้วถึงหมู่บ้านมักกะสัน ก็ส่งพวกนายช่าง แล้วพวกหนังสือพิมพ์ก็จะเลยไปประตูน้ำสระปทุม ขึ้นรถที่นั่นกลับบ้านเขาในกรุงเทพฯ

ต่อ ๆ มาความสนุกถึงขั้นเข้า พวกหนังสือพิมพ์พนันค้ำที่บ้านเรา กลับแต่พวกมักกะสันและนายวรรณเท่านั้น เรื่องวัดตะพานเลิกกันไปเลย ไม่คิดจะไปกันอีก ยึดเอาบ้านเราเป็นสโมสร

บ้าง นาน ๆ ย้ายไปหมู่บ้านคนงานมักกะสันบ้าง เว้นแต่บ้านนาย
วรรณเท่านั้นที่พวกเราไม่เคยไปเยี่ยมยาม เพราะเมียนายวรรณเป็น
คนถือตัว เป็นผู้มีทรัพย์สินที่ดินไม่ต้องการให้ไปมั่วสุมเมามายกัน
เมื่อนายวรรณมีสันดานอดสำมะเลเทเมาไม่ได้ก็ปลีกตัวมาอยู่กับ
พวกเราเสมอ ๆ การมั่วสุมบ้านเราชักจะถี่และหนักเข้า จึงต้องริคิด
กฎหมายทำน้ำตาลเมาเข้าประท้วงทุนทรัพย์ไว้ มิฉะนั้นสโมสรจะ
คว่ำ ส่วนหมู่บ้านมักกะสันแก่ชุมชนุมก็เพราะทำน้ำตาลเมากินเอง
พวกมากคนละไม้คนละมือก็อุดมสมบูรณ์

ความจริงในสมัยนั้น พวกเรากินก็ไม่ได้กินเหล้าดิบเหล้าดี
อะไร เหล้าโรงนี้แหละครับ แต่ว่าถ้าโดนทุกวันทุกคืนเข้ามันก็แยะ
ทำงานมาป้อนขวิดหมดจึงต้องอาศัยน้ำตาลเมา ช่วยกันซื้อน้ำตาล
หม้อน้ำตาลปึกคนละไม้ละมือก็สมบูรณ์เช่นเดียวกับบ้านมักกะสัน
วันอาทิตย์หยุดงานก็เมาแต่เช้า ผมไม่มีเมีย เคยนึกถึงทุกคนว่า ลูก
เมียเขาไม่ว่ากระไรกันบ้างหรือที่ผิวมั่วสุมแต่ของเมา แต่เมียน้ำเกลือ
เด็ดขาดจริง ๆ ไม่เคยพัวอะไรเลย เข้าครัวทำกับแก้มให้เสียอีก ใจ
เป็นแม่น้ำเลย

เราได้ขาดคอเหล้าไปอีกคนหนึ่ง คือนายวรรณผู้มีนิสัยดี ดึงเอาการ ไม่ค่อยจะรักษาตัว จึงเกิดเป็นโรคปอดเข้า แต่ผมชอบเรียกโรคนี้ว่า โรคผีในท้องตามแบบบ้านนอก พวกเราเขาเรียกนายวรรณว่าอ้ายวรรณโรคไวย์ ตอนแรก ๆ ที่รู้ว่าเป็นโรคปอด นายวรรณก็ยังไม่หยุดดื่ม คงมาร่วมกับเราอยู่เสมอ ซึ่งพวกเราแต่ละคน ล้วนอดดีทั้งนั้น พูดว่ากลัวอะไรจะกะโรคนี้ ติดก็ให้มันติดกันไปทีเถอะนะ ผีสาวยังไม่กลัวจะมากลัวโรคนี้ อ้ายวรรณมากินเถอะ พวกกูไม่กลัวติดโรคมึง ว่ากันเข้าไบนั่นแต่ผมน่าจะกลัวติดไม่ติดพูดไม่ถูก เพราะไม่เคยรู้ฤทธิ์โรคนี้ว่ามันแค่ไหน แต่ลงท้ายนายวรรณก็ต้องหยุดดื่ม เพราะเมียกักตัว แกเกิดจับไข้เสมอ ๆ ตอนบ่ายและตอนดึกฤทธิ์โรคหนักเข้า ในสมัยนั้นยาไม่มีจะรักษา ถ้าใครเป็นก็ถือว่าคอยความตายไปเถิด เมียนายวรรณหันเข้าพึ่งยาหม้อไทยของพระวัดตะพาน เยียวยาไปตามเรื่อง โรคนายวรรณจะหนักเบาแค่ไหนพวกเราไม่รู้กัน ไม่มีใครกล้าเข้าไปบ้านแก กลัวปากเมียแกทุกคน เพราะแกวนั้นเลื่องลือกันตลอดย่านว่าปากร้าย

ผลสุดท้ายเรารู้กันเอาเมื่อนายวรรณสิ้นใจตายแล้ว เมียเขาใช้เด็กเทียวบอกพวกเราทั้งหมด เราจึงประชุมกันเท่าที่จะพร้อม

กันได้ ขาดนายกถึงหนังสือพิมพ์กับเพื่อนอีกสองคน พวกเราที่ไป
ก่อนต่างจุดธูปบูชาศพแล้วนั่งกันเป็นระเบียบ พอดាំมาก ๆ เข้าก็
แอบรินเหล้าที่ต่างคนแอบเอาติดตัวไป กินให้หายเศร้าใจ ในราวอีก
สักครึ่งชั่วโมงเสียงผีทำคนเดินสะพานยาวเข้ามาสู่เรือน ตะโกน
เรียกนายวรรณเข้ามดั่งลั่น ทั้ง ๆ ก็รู้ว่านายวรรณตายแล้วกำลัง
สวดกันอยู่ ผู้นั้นก็คือนายกถึงนักหนังสือพิมพ์ นายกถึงตามมา
เพราะรู้การตายของนายวรรณโดยทางเพื่อนบ้านบอกแล้ว แต่ก็ทำ
เดินตะโกนเรียกเข้ามานั้นเป็นเรื่องคะนอง ทั้งออกจะสบาย ๆ
มาแล้ว เดินเซนิดหน่อย พวกเจ้าของบ้านไม่พอใจแต่ไม่กล้าพูด
อะไร เป็นแต่มองหน้าพวกกัน นายกถึงตรงเข้าจุดธูปบูชาศพแล้ว
ร้องให้ เสร็จแล้วรินเหล้าที่ติดมาใส่แก้ววางหน้าเครื่องตั้ง แล้วลุก
พรวดพรวดไปเคาะโรงศพร้องเรียกให้ศพกินเหล้า

เมียนายวรรณไม่พอใจอยู่แล้วแต่แรก ก็ปล่อยเปรี๊ยะเสียง
ขรมขึ้นหาว่าผัวแก่ได้สงบลงแล้ว และไปสู่วิสสุข ทำไมพวกมารร้าย
ทั้งหลายจึงมาทำดั่งนี้ มาก่อเวรให้ผัวฉัน ทำอย่างนี้เป็นการทำที่
เลวทรามที่สุด คำที่เมียนายวรรณว่าพวกเราเป็นพวกมารร้ายนั้น

ทุกคนเกิดร้อนตัวและถือตัวขึ้นมา โกรธและไม่พอใจอย่างยิ่ง คนที่ดุเดือดมากที่สุดคือนายกลิ้ง จึงเกิดปากเสียงกันขึ้นอย่างอึงคะนึง

“ขอให้ทุกคนในที่นี้จงทราบว่” นายกลิ้งลุกขึ้นยืนตะโกน “ผมกับผู้ตายรักกันมานานและก็ทำงานร่วมกันด้วยก่อนที่จะมาได้เมียคนนี้เสียอีก เหตุใดผู้มาที่หลังจึงมากล่าวคำกับเราดังนี้ ขอให้ท่านทั้งหลายตรองดู” นายกลิ้งพูดเสียงดังเพื่อแก้การถูกเหยียบย้ำต่อหน้าธารกำนัล

“อ้อ! ใครจะชอบกันมาครั้งใดนั้นไม่แปลก แต่ที่บ้านของฉันใครมาทำอะไรเลย ๆ ในบ้านฉันก็ไม่ไว้มันทั้งนั้น” แม่บุญถึงเมียผู้ตายพูดอย่างไม่ลดละ นายกลิ้งโกรธจัดชี้หน้าแล้วร้อง

“อูย! เมื่อวานนี้ขึ้นนี้มากางกันเพื่อนเก่าเพื่อนแก่ มาขึ้นมึงขึ้นมัน”

“ใครจะก่อนจะหลังไม่รู้ไว้ย ญเป็นเมีย ไม่ต้องการเพื่อนเลย ๆ อย่างนี้”

นายกlingฮึดฮัดเต็มที น้ำเกือกเกรงจะเป็นเรื่องมากจึงโดดเข้าก้นกลาง และเอามือปิดปากนายกlingไว้ แล้วหันไปพูดกับแม่บุญถึงว่า

“อย่ารุนแรงเลยครับ เรากันเอง และก็อยู่ย่านเดียวกัน”

แม่บุญถึงได้ยินน้ำเกือกพูดดังนั้นแทนที่จะเบาโมโหลง กลับสะบัดหน้าและตะคอกออกมาว่า

“เฮ้ย! อย่าเลยว่ะ มันก็ขายคอกเดียวกันทั้งนั้น”

“อ้าว! จันจะพูดอะไรกันได้ละ” น้ำเกือกพูดอย่างตกตะลึง ผมผุดขึ้นยืนเมื่อผู้มีคุณของผมถูกว่า แทบจะกระโดดถีบเสียแล้ว หากยังสติว่าเราเป็นรุ่นเด็กกว่าเขาทั้งนั้น

“ต่อไปกูจะไม่เอาตีนมาเหยียบบ้านนี้อีก” นายกlingว่า

“อ้อ! ดี ไม่ชวยบ้านกู” แม่นั้นต่อพรวดออกมาเลย

นายค่อนข้างมักกะสันผู้มีอาวุธกว่าใครอดทนไม่ไหวร้องว่า

“ไปไว้ย! พวกเรา เอาปูนหมายไว้ไว้ยบ้านนี้”

พวกเราได้ยินผู้อาวุโสพูดดังนี้ก็ลุกพรวดแล้วก้าวออกจากบ้านนั้น และเฮกันมาที่บ้านเราอีก ต่างด่าทอนางบุญถึงกันอย่างเข้าไส้

“เราถือว่าเรารักกะผู้ตายหรือได้ถึงไป หน้อยมันว่าเราออกเดียวกัน” น้ำเกือกพูดอย่างไม่หยาบคาย

“เขาถือว่าบ้านนั้นเขาเป็นเจ้าของก็ไว้อำนาจเต็มที” เมียน้ำเกือกว่า

“เราก็ทำด้วยความรักกัน” นายกลิ้งว่ “เราเคยกินเคยนอนมาด้วยกัน มาตายจากไปก็เรียกผู้ตายมาดื่มด้วยกันโดยตั้งใจ มันร้ายแรงอะไรเชียว”

“ค่ะ! ก็ไม่ร้ายแรงอะไร” เมียน้ำเกือกคล้อยตาม “ก็เท่ากะเราทำล้อกันเล่น เพราะเรารักกันมาก ถ้าเขาไม่ชอบใจกันก็ควรกระซิบบอกกับเรากี่ได้นี้คะ ไม่ควรกล่าวต่อหน้าคนทั่ว ๆ ไป”

“เห็นฤทธิ์ไฉย! อ้ายคนอาศัยบ้านเมียน้ำเกือก” นายด่อนว่า “เมียน้ำเกือกเห็นว่าวันยังค่ำ”

“แต่เป็นผิวเป็นเมียกันอำนาจจะอยู่กับผิวนี้” นายหมั่นแย้ง

“เฮ้ย! นั้นมันกฎหมายดอกวะ การยึดหนี้สินจะอ้างบ้านเมียไม่ได้ ยึดผิวก็ยึดบ้านได้ แต่ความจริงซิไฉย อ้ายวรรณซุกหัวอาศัยบ้านเขา อ้ายวรรณมีแต่ตัว จริงวะ ถ้าญาติตายก็อนุญาตให้ใครเช่นเหล้าก็ได้ทั้งนั้น ตายแล้วไม่มีใครเช่นทำไมจะได้กินล่ะ” ทุกคนหัวเราะออกแล้วดื่มเหล้ากันอีก

“เอ็งนะ อนุญาตละให้เช่นเหล้าได้ แต่เมียเอ็งนะซิวะไม่ยอมเอ็งตายแล้วจะพูดอะไรก็ได้” นายหมั่นว่า เลยเป็นขบขันครั้นครองเต็มทีลืมความโกรธที่แล้วมาได้

“อีนังบุญถึงนี้ไม่เอากะคนถนนเดียวกันเลย” นายด่อนต่อ

“เอากะเราเขาจะได้อะไรละเว้ย เมตาลอดวัน” นายหมั่นว่า แล้วหัวเราะกันอีก “แม่คนนี่เกิดมาเป็นเมียอ้านด่อนเข้าเป็นไง เห็นจะเตะกันดับ”

“ฮะ!” นายด่อนท้วง “จะไม่ทันเตะมันนะซี มันจะดำฉันทหัวโกร๋นไปนะซี”

ในคืนนี้สนุกกันเต็มที่ เลยยัดเอาบ้านน้ำเกี๊ยะเป็นโรงแรมต่างผลัดผ้าลงอาบนํ้าคลองกันอย่างสบาย ยุงไม่ค่อยจะมีจึงนอนไม่ต้องกางมุ้งเลย ลมพัดเย็นสบาย พอตีกเข้าก็เงียบเสียงกันไป มีเสียงกรนมาแทนที่ เข้าขึ้นต่างคนต่างแยกย้ายไปทำงาน ผ่านบ้านนางบุญถึงก็ถุยนํ้าลายกันเป็นแถว ผมสามคน นํ้าเกี๊ยะ พี่ใหญ่ มีอาชีพนุมาจนจองถนน ก็ไปชนดินกันตามเคยที่สี่แยกเป้า

เช้าวันที่สี่นางบุญถึงนำศพผัวไปเก็บไว้ที่วัดตะพาน ไม่มีการบอกกล่าวพวกเราละ เราเลยไม่ได้ไป จะรักกันแทบตายก็ไม่ได้ไปส่งเสียกันถึงสุสาน จึงรวมพร้อมใจกินเหล้าแล้วบ่นเสียใจไปตาม ๆ กัน ครั้นจะขึ้นไปโดยถือว่าเราไปโดยความรักกะผู้ตาย หากมีเสียงขึ้นก็จะมีเรื่อง

“เฮ้ย! วันหน้าเราไปเยี่ยมศพมันที่ป่าช้าก็ได้นี่หว่า” นายกลิ้งออกความคิดเข้ารูปเดิม คืออรุณานผีสงอีกอย่างเคย โดยยัดเอาการไปเยี่ยมศพนายวรรณเป็นที่ตั้ง

“อย่าเลยนะ!” นายดอนว่า “สงสารวิญญาณมันเถอะวะ
อย่ากวนมันเลย” นายดอนพูดโดยรักสงบหรือด้วยความคร้ามเกรง
วัดตะพานก็ไม่ทราบ “เอาไว้พวกเราล้อเมี้ยนเล่นดีกว่า”

“ล้อยังงี้?” นายกลิ้งถามติดหมัด

“ก็ผ่านไปกลางคืน ก็ไปร้องเรียกไอ้วรรณทุก ๆ คืน ใครจะว่า
อะไรเราล่ะ เราคิดถึงเราก็อ้างล่ะ ใครอวดดีทำออกมาขวางก้างมซี
ไว้อยู่ที่นี่นะ” นายดอนวางแผน

“เอ! ดีแฮะ” นายกลิ้งร้อง “ปะเหมาะได้เตะเตะกันมั้งตาม
เหตุการณ์”

ทุกคนก็เห็นดีไปด้วยกันหมด ไม่มีใครท้วงติงว่าที่ทำอย่าง
นั้นเป็นการทำอย่างพาล เราคิดเอาการแค้นแค้นและสนุกใจอย่าง
เดียวเท่านั้น ถ้านายวรรณไม่ใช่พวกเราก็ไม่ทำ เรามีสิทธิ์จะเรียกชื่อ
ได้ เพราะเคยเที่ยวเคยกินด้วยกันมา คิดถึงก็เรียก ขึ้นออกมาขวาง
ล่ะก็โดนอย่างสาสม พวกเราแทนที่จะสาปส่งบ้านนั้นเสียไม่เหลือ
ไปสะกิด แต่กลับคิดพาลเกรเข้าให้ ก็เพราะสมัยนั้นถนนมักกะสัน

ติดต่อกันมาเรื่อยๆ ยังไม่เจริญ มีดื้อ เราก็เท่ากับเจ้าถิ่น นี่ก็จะทำอะไรก็ทำตามใจ ชาวบ้านแถวนั้นก็เกรง ๆ พวกเราอยู่ แต่เราลืมนึกไปว่า เรามีเรื่องกันอยู่ ถ้าเขาเป็นอะไรไปก็ไม่พ้นพวกเราไปได้ในวันรุ่งขึ้นตำรวจก็เล่นงานเรา ทุกสิ่งทุกอย่างที่คนชอบก่อกรรมก็เพราะสิ่งประกอบเป็นใจ แดนมืดแดนเปลี่ยว ค่ำลงไม่มีใครเดินได้นอกจากพวกเรา เราก็คิดว่าเราคือเจ้าถิ่น ถนนมืด ๆ มาเอาอะไรจะใคร่ พ้นบ้านเข้าไปก็เป็นสวนเป็นไร่แล้วออกทุ่งยังคล้ายเมืองเถื่อน ชอบใจจะทำอะไรก็ได้ดูคนป่า เท่ากับว่าป่านี่เป็นป่าของเรา

ความคั่งแค้นของพวกเราได้วางแผนการตามที่เราคิดกันไว้ พอเมาเหล้ากันดีแล้วก็ทำเดินผ่านหน้าบ้านนางบุญถึง แล้วต่างตะโกนเรียกชื่อนายวรรณให้มากินเหล้าด้วยกัน คื่นแล้วก็คื่นเล่าไม่มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น เพราะไม่มีใครกล้าออกมาปะทะ พวกเราทำเช่นนั้นอยู่เจ็ดคืน ก็มีเสียงลือกระซิบไปทั้งย่าน เรื่องการกระทำของพวกเรานี้ น่าเกลียด โดยไม่เกรงอกเกรงใจใครทั้งนั้น การที่ไปร้องเรียกคนที่ตายไปใหม่ ๆ ในยามค้ำคื่นนั้นเป็นที่สะดุ้งสะเทือนใจ ชาวบ้านแถวนั้นเกิดหวั่นเกรง เด็กเล็กและหนุ่มสาวไม่กล้าออกจากบ้าน พอค้ำมืดแล้วไม่มีใครกล้าเดินผ่านบ้านนายวรรณ แม้แต่คน

ในบ้านนายวันเองก็ไม่กล้าจะออกมาจากตัวเรือน พวกเราเมื่อเห็นเป็นเช่นนั้นจึงดการกระทำไปวันสองวัน พอเห็นจะสงบก็เอากันอีก มุ่งแต่จะทำกับนางบุญถึงให้สาสมนั่นเอง ชาวบ้านแถวนั้นเริ่มเกลียดพวกเราไปตาม ๆ กันตลอดย่าน

“ช่างเถอะ! เราไม่ได้ทำบ้านอื่น” นายด่อนว่า “ใครจะเกลียดเรา แต่นาน ๆ เข้าก็หายไปเอง ใคร ๆ ก็น่าจะรู้ว่าเราทำกับอีนั่งเมีย อ้ายวรรณต่างหาก ทั้งเราก็เพียงเรียกชื่อเท่านั้นมิให้หยาบคายถึงแก่ด่าทอเขาเมื่อไหร่ แม้ตำรวจก็ไม่น่าจะว่าอะไรเรา เราไม่ได้ทำร้ายใครนี่ ไปป่าบ้านป่าช่องก็เปล่านี้ ผ่านไปก็เรียกชื่อเท่านั้น” ความเห็นและเหตุผลของนายด่อนยืดยาว แต่ไม่มีใครท้วงใครขัด มีความแค้นที่เคยเสียหน้ามาต่อคนมาก ๆ ก็เห็นดีไปตามกัน ส่วนผมนะไม่เห็นด้วยแต่ก็ยาก เขาผู้ใหญ่กว่ารุ่นพี่รุ่นน้องทำยังไงก็ไปกับเขา เดินตาม ๆ เขาไป แต่จะให้ตะโกนเรียก “อ้ายวรรณไว้ย” ไม่ได้ครับ เขาแก่กว่าและไม่เคยไปตีเสมอเขาได้ เขามีอายุมีความรู้ผมเด็กใหม่ในวงการนี้มาจากท้องนา พเนจรมาหาที่อยู่ที่ยืนก็ดียอยู่แล้ว จึงไม่ห้าวหาญตามเขา

ความเห็นของผม การเดินผ่านร่องยั่วเข้านี้ มันก็เพียงตบมือข้างเดียว ไม่ดังและไม่อกรสอกซาติอะไร เออ ถ้ามีใครออกมาปะทะบ้างพอจะได้ทุบตีกันบ้างพอสนุก ๆ แต่จะมีอย่างว่าก็หาไม่ ชักเปื้อ อีกหลายคนอาจจะเห็นผมเจียบกระมัง ชักหยุดชักซาไปเออว่ากันนาน ๆ ครั้ง กลัวจะเจียบเหงาก็เอากันเสียทีพอสนุกคะนอง และแอบไปหัวเราะกันที่อื่น ตัวผมกับพี่ใหญ่ นั้นเพิ่งมาในฐานะซุกหัวอาศัยน้ำเกื้ออยู่พอทำงานเลี้ยงท้องก็พลอยฟ้าพลอยฝนไปกะเขาด้วย ถ้ายังมีแสงอาทิตย์อยู่จะต้องเดินก้มหน้าไม่กล้าสบตาใครแถวนั้น เขามองเมินอย่างกับเห็นตัวผีร้าย มันปลาซ้องเดียวกัน ไม่รู้จะว่าอย่างไร

วันหนึ่งเรากลับจากเล่นน้ำที่ปาร์คนายเลิศกัน และก็มาสบายมาทีเดียวละ การว่ายน้ำของผู้ใหญ่เนี่ยมันพิลึก จะว่าเล่นอย่างนักกีฬา ก็ไม่ใช่ เล่นกันอย่างไม่มีบทไม่มีบาทท่าทางอะไร นึกจะโดดก็โดดลงไป ว่ายกลับตลิ่งก็ตีมเหล่าเข้าไป บางทีเข้าแถวกันแล้วเกาะมือนับหนึ่งสองสามแล้ววิ่งลงน้ำ หัวหงอกหัวดำทำอย่างเดียวกัน การเล่นของเราก็ไม่สนุกอะไรแม้แต่เด็กมันยังไม่เล่น เพราะมันไม่มีเชิงกีฬาที่ตรงไหน เมื่อเล่นกันจนเหงาเหงอกแล้ว และ

เหล้าก็หมดแล้ว จึงพากันยกขบวนกลับถิ่นเดิม พอถึงตลาด
ประตุน้ำก็ห้ำกันอีกพักใหญ่จนตกมืดค่ำ

“นี่! พวกเราหยุดก็กันมานานแล้วนา มันจะเจียบเหงาไป”
นายดอนพูดขึ้น

“ถูกแล้ว!” นายกลิ้งตะโกน “วันนี้ต้องแสดง”

เมื่อต่างเห็นดีกันแล้วก็ออกจากร้านเหล้าด้วยอาการเซ ๆ
กันไปตามระเบียบ เราเดินกันเจียบ ๆ คล้ายกองจู่โจม เดินเลย
หมู่บ้านมักกะสันไปสู่แดนที่เจียบสงัด นัดกันว่าพอตรงประตูบ้าน
นางบุญถึงจึงค่อยลงมือ ทุกคนต่างมองดูประตูรั้วบ้านนั้นไว้โดย
ระวังแทบนับก้าวกันเลย พอมองไปที่สะพานเล็กข้ามคูน้ำเข้าประตู
รั้วบ้าน ก็เห็นคนคนหนึ่งนั่งหยอง ๆ สบายหรืออยู่ มีท่าทางจะมาคอย
พวกที่เคยมาจู่โจม คล้าย ๆ จะว่าแม่บุญถึงไปหาคนดีมาปะทะกับ
เรา คงจะเป็นนักเลงมาจากที่อื่นแน่ ๆ

“เฮ้ย! พวกเรามองให้ดีไว้ย วันนี้สนุกเสียแล้วละเว้ย” นาย
ดอนเต๋องพวกเรา “เราตั้งใจมาจะทำแล้วต้องทำ ให้รู้ดีรู้ชั่วกันไป
เฮอะ! อีแม่วร้าย คิดว่ากูไม่กล้าอะ”

พวกเรามองคนคนนั้นอยู่แล้ว และทุกคนก็ไหวตัวอยู่แล้วว่า
วันนี้ต้องออกกำลังกันเป็นเด็ดขาดละ แต่ยั้งกริ่งเกรงอยู่ว่ามันไม่มี
คนเดียวแน่ ๆ มันต้องมีซ่อนอยู่ในรั้วบ้านอีกอย่างแน่ ไม่มีนักเลงใด
ที่จะมาปะทะกับคนมากโดยตัวคนเดียว ความจริงพวกเราทั้งหมด
มีแต่มือเปล่ากันทั้งนั้น ไม่มีใครติดอาวุธมาเลย แต่เมื่อมันถึงเวลา
แล้วก็จำต้องยอมสู้ ถ้ามันมีอาวุธ เราก็เจ็บตัวกว่าฝ่ายมัน แต่
ถูกผู้ชายนักสู้เจ็บก็ต้องเจ็บ ทุกคนก็เตรียมตัวกันตามแต่จะคิดว่า
ควรจะทำอย่างไร ผมเอาผ้าขาวม้าที่ยังเปียกจากการเล่นน้ำขึ้น
พันแขนซ้ายจนแน่น ถ้ามันมีมีดหรือไม้ก็ตาม เอาผ้าขาวม้าเป็น
สนับรับไว้พอเบาบางลงบ้าง มือขวาของเราเป็นมือสังหาร แม้จะ
เป็นเพียงหมัดก็เอาดี ถูกเหมาะะมันก็ฟุบ

พอเดินตรงถึงบ้าน นายดอนผู้คุ้นเคยการชกต่อยก็ทำการ
อย่างไม่มีละลด

“ไอ้วรรณไว้ย! ไอ้วรรณเพื่อนรัก มากินเหล้ากันไว้ย” เสียงนายดอนก็ไม่มีอะไร มีแต่ความเงิบเฉี และยังไม่ทันจะมีใครร้องเรียกอีก ก็มีเสียงมาจากคนคนนั้นร้องบอกมาไม่ดังนักแต่ก็ได้ยินถนัด

“พวกเราไว้ย! พอกันทีเถอะไว้ย”

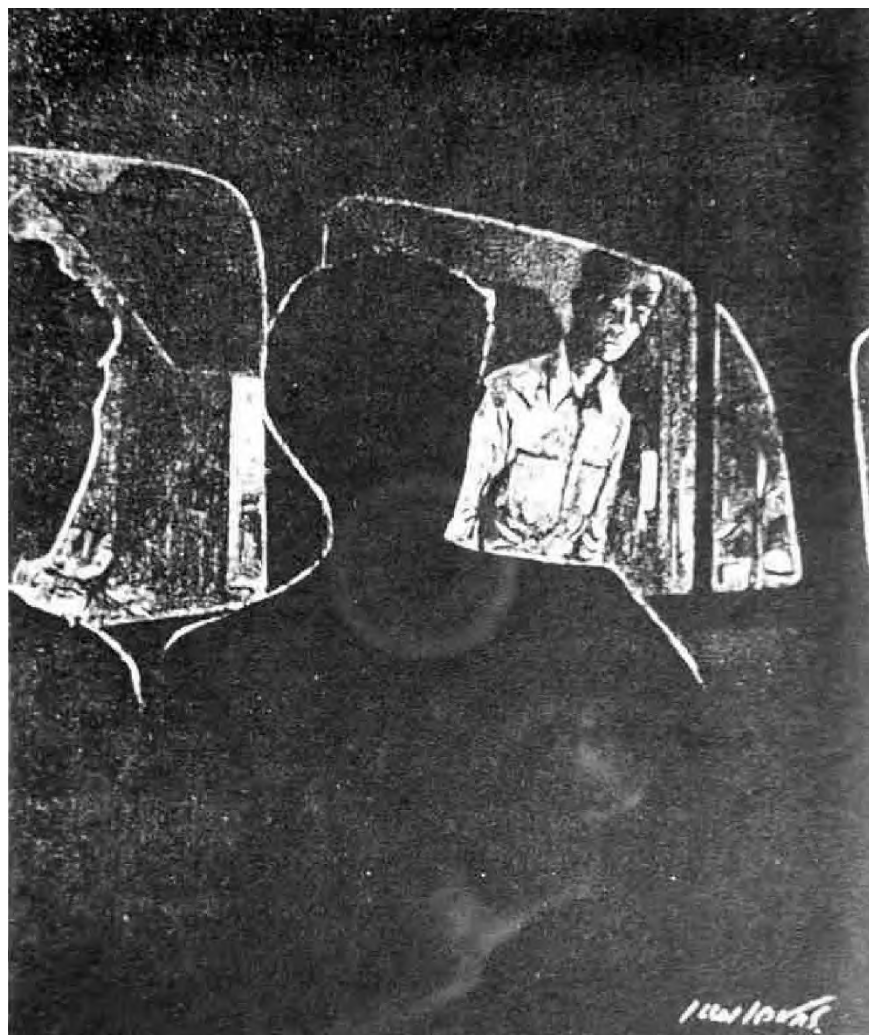
เสียงนี้ทำให้พวกเราทุกคนชะงัก เพราะมันเป็นเสียงของคนที่เราจำกันได้ มันคุ้นหูอยู่เสมอ ๆ ทุกคนเหมือนจะเอะใจอะไรขึ้นต่างขยับท่าทางใหม่ แต่ไม่ใช่ท่าทางที่จะตะลุมบอนอย่างตอนแรกมันเป็นเสียงผู้ที่จะทำให้พวกเราทั้งหมดเปลี่ยนแนวตั้งใจหมดสิ้น ที่ตรงที่ภาพคนคนนั้นนั่งอยู่ความจริงมันก็มีด แต่ทำไมจึงเกิดแสงสลัว ๆ ทำให้เห็นหน้าผู้้นั้นได้ชัดเจน ทุกคนใจหายวูบ ตัวชาและจังจ้ง

“อ้ายวรรณ!” นายดอนร้องอย่างตกใจจนเสียงหลง ผมแทบจะชักดินลงไปเสีย สั่นไปทั้งตัว แข็งขาอ่อนเปลี้ย

“เออ! ข้าเอง เห็นแก่ข้าเถอะเพื่อนเอ๋ย เรากันเอง” เขาตอบเสียงอ่อย ๆ พอหมดเสียงก็เกิดความมืดของมันตามธรรมชาติ นายวรรณไม่มีแล้ว ผมพยายามตะกายลมโผเข้ากอดคนที่ใกล้ ๆ และต่างคนก็กอดกันเป็นกลุ่มอยู่ตรงนั้น ไม่รู้ใครเป็นใคร ขาสั่นคางสั่นจนได้ยิน มันช่างประหลาดแท้ทั้ง ๆ ขาสั่นก้าวไม่ออก หัวใจก็ริก ๆ เหมือนใจจะขาด แต่ยังไม่มันจึงเคลื่อนมาได้ไม่รู้ตัวจนใกล้บ้านเรา ผมโผเข้าประตูรั้ว ถลาล้มคว่ำหน้า ออกกระทบดินดังลั่น แต่ใครคนหนึ่งจุดลากผมขึ้นบ้านไปได้ น้ำเกือร้องเสียงลั่นให้ปิดประตู และผู้ที่ปิดประตูก็คือเมียน้ำเกือนั่นเอง มิโยแกจะถามเรื่องพวกเราอย่างใด ก็ไม่มีใครพูดออกมาได้ พ้นกระทบกันกราวไปหมด

ผมนึกอะไรไว้ไม่ผิด หวัน ๆ อยู่นานแล้วตั้งแต่แรกมา ถ้าเป็นบ้านนอก ปีสาจจะคะนองนัก การไปทำอึแบบนี้ชาวบ้านทางบ้านนอกถืออึนัก จะต้องรุมบ้อมเราแย่งทีเดียว

คนละทาง

เอนก สุนทรกิจ สุภาพบุรุษคนตรีสากล ผู้เพิ่งสำเร็จจากโรงเรียนที่ศึกษาวิชาดนตรีที่ยิ่งใหญ่ของประเทศไทย และมาประจำอยู่วงดนตรีหนึ่งเพื่อยึดเอาเป็นอาชีพ เขาวางทรมเปิดคู่มือลงเมื่อเพลงที่ซ้อมได้จบลง สุภาพบุรุษของเราก็นวนคิดไปถึงสำนักศึกษาที่เคยศึกษามานานปี แล้วถอนใจ นับแต่ได้จากสำนักศึกษามาแล้วตัวเขาเองเหมือนคนที่ไม่มีความรู้สึกว่าจะอะไรคือความเบิกบานอะไรคือความสุขใจ พุดน้อย กิริยาซึม ๆ ดวงตาเหม่อ ผิดกว่าเมื่อยังอยู่ในสำนักการศึกษาเป็นคนละคน

ภาพหนึ่งได้ลอยผุดขึ้นในห้วงคิด ภาพนั้นคือสุภาพสตรีนักร้องเพลงไทยเดิมผู้มีความสวยเรียบ ๆ กิริยาสุภาพที่เคยร่วมการศึกษาอยู่ในที่เดียวกัน หากแต่เรียนวิชากันคนละทาง การที่เป็นสุภาพสตรีของเธอนั้นมิได้เกิดจากว่าเธอคือ นันทวัน ธรรมวินิจตระกูลขุนนาง ทั้งการเป็นสุภาพบุรุษของนายเอนก สุนทรกิจ ก็หาใช่มาจากเอนกมีตระกูลผู้ดีเก๋ากี่หาไม่ พวกนักศึกษาแห่งเดียวกันทั้งหมดเป็นผู้ตั้งให้ว่าสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีทั้งสองก็เนื่องจากว่า เอนกกับนันทวันนั้นคบหาสมาคมกันอย่างสุภาพจริง ๆ ควรแก่การเอาเป็นตัวอย่าง ใคร ๆ ก็รู้ว่าทั้งสองรักกัน แต่ทั้งสองก็

รักษาขอบเขตของความรักไว้อย่างน่ายกย่อง ที่ต่างคนต่างยึดถือ เอาตระกูลและวงศ์แห่งตนเป็นเกียรติที่จะทำลายเสียมิได้ ไม่ว่าทางใด เป็นการยับยั้งที่น่าบูชา จึงได้ชื่อเป็นสุภาพบุรุษและสุภาพสตรีในวงการศึกษาชั้น

ใคร ๆ ว่าความรักนั้นมีอำนาจเหนือสิ่งใด ทำให้คนดี ๆ เสียไปเสียนักต่อนัก แต่ทั้งสองไม่ยอมใช้ความรักที่แท้จริงให้มาจบลงด้วยความใคร่ หากว่าความรักจะเลยขอบเขตไปแล้วไซ้ไร เอนกก็ได้เปรียบเพราะเป็นชาย แม้หญิงจะร่ำรวยจนสุขไม่ได้ ถ้าตัวหญิงปลงใจแล้วความสำเร็จก็เป็นของเขา แต่ตัวของเอนกนะซึกิก็เป็นคนเคารพในเหตุผล ตัวเขาจำเป็นจะต้องออกจากการศึกษาไปหาเงินเลี้ยงบิดามารดาก่อน เมื่อมีกำลังดีแล้วจึงค่อยคิดการต่อไป การชิงสุกก่อนห่ามนั้นคือความเดือดร้อนอย่างมหันต์ หากินยังไม่พอก็ต้องพอตนอยู่แล้ว กลับคิดจะแบกเอาภรรยาขึ้นไว้อีก มิพากันต้องแต่งไปด้วยกันหรือ แล้วนั่นวันที่เขารักสุดชีวิตจะได้ผลอะไรในความรักจอมปลอมของเขา นอกจากเสื่อมเสีย

สุภาพบุรุษห่มเบ็ดของเราจำได้ดีถึงวันที่ต่างคนต่างจะจากกันเมื่อสำเร็จการศึกษา วันนั้นทางดนตรีไทยเดิมได้มีการไว้อาลัยที่จะจากสำนักที่ร่วมกันมานานปีไป จึงมีการบรรเลงเพลงร่วมกัน ทั้งเพื่อความบันเทิงและการรำลาไปสองอย่างเลย ส่วนเอนกนั้นอยู่ดนตรีวงสากลไม่มีการซ้อมจึงสมัครใจมานั่งฟังเพลงไทยเดิม เขารู้สึกเสียใจที่ว่า ทำไมเขาจึงมุ่งไปเรียนดนตรีสากลเสียเล่า น่าจะหัดดนตรีทางไทยเดิม เขาอาจจะได้พบกับนันทวันบ่อย ๆ เมื่อมีงานที่จะบรรเลง เมื่อเขามามีวิชาสากล ที่ไหนจะได้มีโอกาสใกล้ชิดคนรักพบคนรัก ซึ่งความจริงความรักนี้ก็มาทีหลัง เพราะตอนแรกยังไม่คิดอะไรรื้อนก็ตัดสินใจเรียนทางสากลเสียแล้ว ด้วยว่าวิชาสากลนั้นมองเห็นอาชีพอยู่แล้ว จะประจำตามวงใหญ่ ๆ ตามกรมกองก็ได้ ตามไนต์คลับก็ได้ บาร์ก็ได้ ส่วนเครื่องสายไทยนั้นจะเอาเป็นอาชีพก็ยากยิ่ง โดยเป็นวิชาของผู้ดีมีเงิน หรือไม่ก็เป็นดนตรีที่พระยาเลี้อยจะบรรเลงให้เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินฟัง หรือเจ้านายที่เลี้อยอยู่จะได้ฟังเรื่องจะไปบรรเลงตามทั่ว ๆ ไปเป็นอาชีพนั้นมิต้องการจะเป็นไป

ส่วนนันทวันนั้น เธอเป็นลูกผู้มั่งคั่ง ก็เรียนไว้เป็นอาภรณ์ของผู้หญิง เอาไว้บรรเลงให้เพื่อน ๆ บิดามารดาฟัง หรือเจ้านายที่

ชอบพอกันฟัง ดั่งนี้วิชาดนตรีของทั้งสองนี้จึงแยกไปเสียคนละทาง
แต่ใจของเอนกนั้น ตั้งแต่รักนันทวันแล้วก็สมัครแอบมาฟังทางวง
เพลงไทยเดิมเสมอ ๆ วันนั้นเครื่องสายไทยที่บรรเลงร่วมลากันได้
บรรเลงเพลงลาไปหลายเพลง แต่อีกเพลงหนึ่งผู้ควบคุมวงได้ขอให้
นันทวันร้องเพลงหนึ่ง ชื่อ สุภากรรแสงหรือธรรณิร้องไห้ ซึ่งมีคำร้อง
เป็นวรรณกรรมตอนหนึ่งของขุนช้างขุนแผน นันทวันได้ปล่อยเสียง
และทำนองโหยเยือกอย่างแบบเก่า สำนวนและลีลาเอื้อนอ่อนโยน
ให้เคลื่อนไปอย่างช้าในคำร้องนั้น มีความว่า

รากไม้จะต่างหมอนนอนอนาก

ดาวดาษจะต่างได้น้ำใจหาย

เที่ยวแรกของเพลงสามชั้นเพลงนี้มีอย่างสั้น แต่ว่าทำนอง
นะซี เชื่องช้าอืดเอื้อนสะอึกสะอื้นนัก เป็นการรำพันถึงการจะจาก
บ้านไปสู่ป่านั้น ข้างหน้าจะเป็นอย่างไรบ้าง มีความรักอย่างเดียว
เท่านั้นที่จะหนีบ้านอันสำราญไปสู่ป่ากับขุนแผน เมื่อจบคำร้องแล้ว
เครื่องสายก็บรรเลงรับ แม้แต่จะมีลูกล่อลูกขัดบ้าง ก็เป็นลูกล่อชนิด
เนิบ ๆ วังเวงใจ เหมือนเป็นคำถามคำตอบไปในตัวว่า ในป่า

ข้างหน้านั้นจะยากมากปานใดหนอ เมื่อจบเที่ยวแรกแล้วเที่ยวสอง
ก็ได้ร้องขึ้นอีก

ลงบันไดเจียนจะขาดใจตาย

น้ำตาพรั่งพรายกระจายลง

ทำนองก็ไปอย่างเที่ยวแรก โอดโอยโหยให้กว่าจะหมด คำ
ร้องก็เหมือนใจจะขาดไปอย่างที่ร้อง ทั้ง ๆ ก็รู้อยู่ว่าคำร้องนั้นเป็น
เรื่องของแม่วันทอง แต่ใจของสุภาพบุรุษเอนกนั้นปักเอวว่านั่นคือ
คำรำลาของนันทวัน ตลอดเวลาที่เธอเอื้อนอ้อนนั้นเหมือนเธอกำลัง
ร้องให้สะอึกสะอื้น ดวงตาของเอนกก็มีน้ำขังหล่อจนเต็มเบ้า
นันทวันเอ๋ย เธอกำลังจะจากฉันไปแล้ว และไปอย่างไม่มีกำหนดว่า
เมื่อใดจะได้มาพบ เอนกทนอยู่ต่อไปอีกไม่ไหว รีบลุกไปจากที่นั่น
แล้วรีบเช็ดน้ำตา อาการอย่างนี้แม้ใครจะแลเห็นมันก็เป็นเรื่องของ
นักศึกษาที่อยู่ในกำแพงเดียวกันจะเริ่มจากกันไปไกล

พ้นจากวันที่ต่างคนต่างแยกพ้นสำนักศึกษาไปแล้ว การ
พบปะของทั้งสองก็ไม่มี เพราะต่างคนต่างเคร่งในเกียรติ อีกฝ่ายไม่
ยอมเสียเกียรติที่จะถูกทำลาย และอีกฝ่ายก็ไม่ยอมเสียเกียรติใน

การเป็นผู้ทำลายผู้อื่น การจะนัดพบกันก็จริงจะเป็นขี้อากคนทั่ว ๆ ไป จดหมายมีถึงกันบ้างเพียงห่าง ๆ ต่อเมื่อทนความคิดถึงไม่ไหว จริง ๆ สุภาพบุรุษเอนกของเราเดินย่ำฝุ่นหางานทำ ส่วนนั้นทวันยังอยู่บ้านเฉย ๆ เพราะไม่ได้เดือดร้อนอะไร ถ้าจะไปธุระไหนเธอก็ไปรถส่วนตัว และมีหญิงคนใช้ตามไปด้วย เธอรักษาตัวให้อยู่ในขอบเขตจริง ๆ ทั้ง ๆ หัวใจจะคิดถึงเอนกอย่างระทมขมขึ้น บางคราวก็บังเอิญได้พบกันโดยนันทวันนั่งรถไป เอนกเดินเตะลมมาตามริมถนน ต่างคนต่างยิ้มให้กันอย่างแห้งแล้ง แม้แต่ใจนั้นจะแสนดีใจเพียงใด มันก็ยิ้มได้เท่านั้น รถเลยไปแล้วสุภาพบุรุษของเราก็หน้าหมอง สุภาพสตรีที่ผ่านเลยไปก็มีดวงตาเศร้า พยายามปิดบังกิริยามิให้สาวใช้ที่ติดตามไปสังเกตเห็น

นานเดือนเข้า แล้วก็เลยปี สิ่งนี้นันทวันรอคอยก็คือ วันที่เอนกจะมีโชคและได้จัดคนไปสู่ขอเธอตามระเบียบ แต่ก็หายไปคอยหายแลหาย ทั้งนี้ก็เพราะทางเอนกยังไม่ดีขึ้น เพียงทำงานหาเลี้ยงพ่อแม่กับเลี้ยงตัวเองก็ยังไม่ค่อยคล่องแคล่ว นาน ๆ ก็มีจดหมายมาถึงเธอบ้าง แต่ก็ เป็นคำของคนยากที่พูดคิดถึงมาอย่างจะสิ้นใจ และก็

ขอพระผู้เป็นเจ้าให้ช่วยคลบับดาลให้เขาและเธอได้ผลสมประสงค์
ด้วยเถิด

เวลาอันแสนเศร้าสลดเขาทั้งสองได้ผ่านไปอีกปีกว่า ก็มี
สายฟ้าฟาดเปรี้ยงลงกลางใจสุภาพบุรุษอนาถาของเรา คือชาว
หมั้นทางหน้าหนังสือพิมพ์ ระหว่างนายนิกร อุดมเวทย์ ข้าราชการ
หนุ่มที่อยู่ในตำแหน่งสูงกับนางสาวนันทวัน ธรรมวินิจ แต่เปล่าเลย
สุภาพบุรุษของเรามีได้เป็นลมล้มพับไปอย่างที่เขาคาดคะเนกัน เขา
นั่งดูหนังสือพิมพ์อย่างเลือนลอย เพราะว่าก่อนที่เขาจะเห็นข่าวใน
หนังสือพิมพ์ เขาเองรู้ข่าวอยู่ก่อนแล้วตั้งเกือบเดือนเต็ม ด้วย
นันทวันแจ้งให้ทราบแล้วทางจดหมายที่มีสำนวนของคนจะขาดใจ

และต่อมาอีกหน่อยเดียว ข่าวการวิวาห์ก็กระจายตามมาอีก
เอนกไม่มีอาการอะไรผิดแปลกไปอีกด้วยว่าเขาผิดจากเดิมมานาน
แล้ว เป็นมนุษย์เพียงร่างกาย ไม่มีหวังอะไร ๆ ในชีวิต เขาไม่ใช่คน
เดิม หัวใจมันตายไปนานแล้ว ไม่มีทางอะไรเลยสำหรับคนที่มันคง
อย่างเขาจะเปลี่ยนหัวใจให้เป็นไปอย่างโน้นอย่างนี้ได้อีก การ
ติดต่อกับทางจดหมายเอนกได้หยุดโดยเด็ดขาด และทางนันทวันก็

หยุดเด็ดขาด แม้จะคิดถึงใจจะขาดก็ต้องงด มิให้ผิดวินัยของ ภรรยาที่ดีไปได้ ถือเอาเวรกรรมเป็นที่ตัดสิน ไม่กล้าจะทำอะไรเอาเองตามชอบตามสมัคร พระไม่โปรดแล้วก็ก้มหน้าไป

อีกหลายเดือนต่อมา มีงานลีลาศที่สวนลุมพินี นันทวันเธอไปกับนิกรสามีของเธอ เพลงหนึ่งนิกรได้นำร่างของภรรยาร่อนไปตามแนวทางของฟลอร์ และไปหักเลี้ยวหน้าวงดนตรี เสียงทรมันเปิดแปร่นกระชั้นชิดยั่วจ้วงหวะ นันทวันรู้สึกผิดหู เพราะเสียงนี้เคยฟังติดหู เธอจึงหันหน้ามองฝ่าแสงไฟสลัวเข้าไปที่วงดนตรีนั้น และก็จะไม่มีใครไม่ได้ เขาผู้เป่าเครื่องมือนั้นก็คือสุภาพบุรุษของเรา ทั้งสองฝ่ายต่างมองตรงกันพอดี เอนกสะดุ้งทั้งตัว บอกไม่ถูกว่าเขาควรจะได้พบตาคุณนี้หรือไม่ เหมือนจะเป็นลม หัวใจเสียวปรีาบ อะไรเล่า? โกรธเกลียด? อาลัย? หรือว่าอยากจะพบดวงตาแสนเศร้าคุณนี้นาน ๆ

คุณนิกร สามีเธอไม่เคยรู้เรื่องใด ๆ ของเอนกและภรรยาที่รักของเขาเลย เขามีหน้าที่วาดสเก็ตป๊อปปูล์อายเลยมุนนั้นไปเมื่อนันทวันและนิกรเลยไปแล้ว ทรมันเปิดที่เคยเจิดจ้าก็ผ่องมืดมูลง

เสมือนเป็นเครื่องมือที่ไม่มีความหมายอะไรในวงดนตรีนั้น และก็ไม่มีใครรู้ดีกว่าเกิดอะไรขึ้น เสียงเพลงก็เดินไป เสียงฝีเท้าของนักลีลาศก็เสียดผ่านไปตามพื้น ไม่มีใครจะทราบว่าหัวใจของทั้งสองที่ไม่เคยพบกันเลย และได้มาพบกันอย่างไม่ควรพบ และก็เกิดเรื่องประหลาดที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นเมื่อหลังจากวันนั้นแล้ว เสมือนว่าวงดนตรีใหญ่ที่เอนกประจำอยู่นี้ จะเป็นที่เกิดภัยสำหรับสุขภาพบุรุษของเรา เราได้ลาออกจากวงนี้ไปอย่างไม่มีเหตุผล และไปสมัครเข้าประจำอยู่บาร์บาร์หนึ่งที่ต่ำช้าจนคนอย่างนิกร สามียของนั้นทวันจะไม่พารรยาของเขาไปเยี่ยมกรายได้ ไม่มีหวังจะได้พบกันอีก บาร์นี่คือบาร์ท่าเรือที่ต้อนรับคนชั้นกะลาสีเรือและคนงานต่ำ ๆ เอนกทนไปอยู่เพราะการเงิน เขาจำเป็นต้องทำ เงินจะน้อยจะมากขอให้พอส่งเสียบิดามารดาเท่านั้น

พอนานวันนานเดือนเข้า เอนกของเราก็กลายเป็นคนหย่าเป ด้วยการดื่มหนัก ไม่เคยคิดว่าคนเรานี้ควรจะหาความดีและทำความดีหรือไม่ มีแรงก็ทำงานไป มีปากก็กินไป เอนกมีวิชาภาษาอังกฤษพอใช้ได้จึงเป็นทางได้เงินค่าเหล้าเพิ่มขึ้น ฝรั่งลูกเรือที่มาเที่ยวที่นั่นไม่ใช่ชาติอังกฤษอเมริกา จึงพูดอังกฤษลำบากและ

ยิ่งทางหนังสือก็ไม่ได้เรื่อง เอนกจึงเป็นผู้รับเขียนหนังสือเบิกเงิน หรือยืมเงินจากนายเรือให้ฝรั่งเหล่านั้น ฝรั่งได้เงินมาก็จ่ายค่าเขียนใบยืมฉบับละสิบบาท วันหนึ่ง ๆ ก็หลายคนหลายฉบับ เอนกของเราก็มีเงินหย่าเปมากเข้าอีก ฝรั่งพวกนี้ไม่มีเงินติดตัวมากนัก มีเท่าไรก็ใช้หมด ทั้งไม่ยอมเข้าไปสนุกตามบาร์ในเมือง ไม่มีเงินจะจ่ายแพง ๆ มาก จึงนิยมอยู่ที่ท่าเรือนั่นเองใกล้ ๆ และมีทุกอย่างที่ชอบใจ เหล้าถูก อาหารถูก ผู้หญิงก็ถูกกว่าในเมืองมากมาย ฟลอร์โชว์ก็มีขนาดหนักได้เท่ากับไนต์คลับสูง ๆ แต่ตัวโชว์นั้นจะสูงหรือต่ำไม่มีใครว่าอะไร แม่พาร์ตเนอร์ทั้งหลายเฉลี่ยขอลาดเอาใจลูกค้าจะเด่นรำเป็นหรือไม่อย่าห่วง นายฝรั่งที่เดินไปตามจัหวะนั้นไม่ได้เหยียบเท้าของเธอได้ เธอหลบหลีกรู้ท่าทางชวนให้เขาสำราญได้เต็มที่ บาร์ย่านนี้จึงมีแขกลูกค้ามากมายนัก

ทุกสิ่งทุกอย่างที่บาร์นี้ก็ทำให้เอนกเพลิดเพลินไปอย่างคนครึ่งคน นักเข้าก็เริ่มจับคู่และชอบพอกันเข้ากับแม่ฟองสวาท ผู้มีหน้าที่เป็นเพื่อนคุยตามโต๊ะลูกค้าทั่วไป ทั้งเด่นรำและอื่น ๆ ก็ได้ตามใจลูกค้า พ่อเอนกอนาถาของเราเกิดเสน่ห์เป็นที่จับใจแม่ฟอง

สวาทเข้า โดยที่บาร์นั้นไม่มีใครกล้าจะทานผีปากที่หยาดคายของแม่ได้ แต่ก็เป็นที่สບอารมณ์ของเอนก เสมือนจะเป็นคู่สร้างกันมา เขาได้ไปอยู่กับแม่ฟองสวาทที่บ้านพักของเธอในตรอกข้างถนน คลองเตยใกล้ ๆ กับท่าเรือนั่นเอง ตกลงไม่กลับบ้านพ่อบ้านแม่เพียงส่งเงินไปให้ทางธนาทิเท่านั้น และความที่เป็นคนหมดหัวใจจะไผ่ดีไผ่ต่ำของเอนก เขาก็หมดระเบียบหมดวินัยไปทุกอย่าง จะอย่างไรเขาก็ยอมทุก ๆ อย่างหมดแ่งหมดดงอน จึงเป็นที่รักของแม่เมื่อยกลางเมืองของเขายังนึก แม่ฟองสวาทด่าโขกเล่นซี้คอเล่นได้ก็ยิ่งชอบใจสามีของแม่สุดหัวใจ แม่เธอนิยมชายที่หมดระเบียบหมดวินัยในตัวเอง เธอทำอะไรทำได้ตามใจ ฟองสวาทก็ยอมถกหนึ่งหัวให้ ไปนอนค้างกับลูกค้าได้เงินมาก็แบ่งส่งพ่อแม่เอนกอย่างไม่มีแ่มึงอน

บางวันตอนเช้าที่แม่เมื่อยแสนเลวกลับมาสู่ที่พัก ห้องเก่า ๆ ในตรอกสกปรกนั้น พ่อสุภาพบุรุษเก่าของเราแกล้งล้อเลียนเมียเล่นในเชิงทำหึงหวงที่ไปนอนกับใครมา แม่เมื่อยก็ด่าแปร้นลำเล็กถึงเงินทองที่ไปหาจุนเจือพ่อผัวแม่ผัวแล้วก็ควักเงินขว้างโครมลงบนหัวสามี พร้อมกับถามด้วยคำหยาบที่ประชดประชันว่า

“นี่แน่ะ สะหวัเข้าไป แล้วเอาไปสะหวัพ่อแม่”

แทนที่เอนกจะผูกถูกชิ้นไม้ของแข็งบ้อนแม่เมียที่ล่องเกิน
หยาบคายถึงพ่อแม่ตัว เขากลับหัวเราะชอบใจ เก็บเงินที่กระจาย
แล้วลูกไปรินเหล้ากิน เมียมองดูแล้วใจอ่อน กลับสงสารโดดเข้า
กอดจูบลูบหัวเล่น พุดปลอบโยนคล้ายเด็ก ๆ หรือลูกตัวเองที่แม่ผิด
ไปแล้วโกรธลูกมากไป อย่าโกรธแม่เลย แม่ฟ้องสวาทกอดจูบและ
ลูบหัวหัวเล่นอย่างแสนรัก ทั้ง ๆ ที่รูปร่างของเอนกเวลานั้นไม่มี
อะไรจะน่ารัก ผอมดำ แต่ข้อใหญ่ของแม่ปากปลาร้าดำได้ทุบตีเอา
ได้อย่างลูกก็สุดสวาทซาใจ เพราะเป็นมนุษย์ที่ไม่ต้องการความ
สวยของชายเสียแล้ว ชายอื่นจะสวยไม่สวยหรือกักขฬะปานใดถ้ามี
เงินให้ก็แล้วกัน จะรักและชื่นใจอยู่กับเฉพาะชายผู้เป็นผัวที่ไม่มีปาก
มีเสียงเท่านั้น

ชีวิตของเอนกทางนั้นวันไม่เคยรู้ข่าวเลย ความรู้สึกของ
เธอนั้นมีเพียงความหวังอยู่บ้างที่รู้ว่าเขายากจน เธอภาวนาขอให้
เขาได้ภรรยาเสียเถิดจะได้มีสุขเสียบ้าง ส่วนเรื่องอะไร ๆ ระหว่าง
เขากับเธอต้องมีอะไรอีกไม่ได้ คงเหลือไว้ในใจว่าเอนกคือญาติที่นำ

สงสารคนหนึ่งเท่านั้น ส่วนทางนิกรสามีของเธอนั้นเขาก็เป็นคนดี ขนาดหนึ่งเหมือนกัน ตั้งแต่แต่งงานกันมาแล้วก็พบว่าเขาคือ สุภาพบุรุษอีกคนหนึ่ง มีอยู่วันหนึ่งที่นั่นวันถึงกับชะงักตกใจนิด หน่อย แต่รีบระงับใจไว้ เพราะเธอเป็นผู้รักษาวินัยของภรรยาที่ดีมา เป็นอย่างยอดเยี่ยม ไม่เคยประพฤติดะไรนอกกริตนอกรอยไปเลย โดยวันนั้นนิกรพูดว่า เขารู้จักความหลังของนั่นวันมาแล้วเป็นอย่างดี โดยคนผู้หวังดีและรักใคร่คนหนึ่งเป็นผู้บอกเล่าให้ฟัง ว่านั่นวันเคยมีพระเอกมาแล้ว และพระเอกคนนั้นก็ครองในเกียรติ และครองในความดี ทั้งนั่นวันเองก็ครองอยู่ในเกียรติและหลงความดี ความงามเป็นชีวิตจิตใจจนทั้งสองได้ชื่อว่า สุภาพบุรุษและ สุภาพสตรีตัวอย่าง

แต่ในเวลานี้สุภาพบุรุษนั้นได้ตกต่ำทางใจ และความ เป็นอยู่ดังคนนรกไปแล้วอย่างน่าสงสาร โดยยึดมั่นในถ้อยคำที่ให้ ไว้ว่า จะรักษาสัตย์ จะไม่ทำอะไรให้กับคนที่เขารักมีมลทินแม้เท่า เล็บมือ เขาจะขอสู้ชะตากรรมไปแต่ฝ่ายเดียว ในขณะที่สามีพูด เรื่องนี้นั่นนั่นวันจึงดูหน้าสามี และยึดตัวตรงสู้หน้าฟังอัน ความหลังเก่าก่อนนั้นจะถือเอาเป็นความผิดมิได้ เพราะปัจจุบัน

เธอไม่มีอะไรผิด ก็อยากฟังว่าสามีจะลงโทษเธอประการใด เธอ สะอาดและขาวผ่อง เธอกลัวหาญพอจะฟังต่อไป แต่เปล่าเลยนิกร ผู้สามีมองหน้าภรรยาแล้วหัวเราะและกล่าวว่า

“อย่าทำหน้าอย่างนั้นเลยสุดที่รัก ฉันบูชาและยกย่องเธอว่า เป็นผู้หญิงตัวอย่างหรือแม่พระทีเดียว ฉันไม่เป็นคนที่ชอบฟังอะไร ๆ มาอย่างครึ่ง ๆ กลาง ๆ ฉันรู้จักคุณเอนกดีจนกระทั่งบิดามารดา เขา”

“คุณสอบสวนความหลังของนันท์?” นันทน์ถามเรียบ ๆ

“ถูกแล้ว! แต่ที่รักอย่าลงโทษฉันเลยที่ละลาบละล้ง สามี ทุกคนจะต้องรู้จักภรรยาสุดที่รักของเขาเป็นอย่างดี สุดที่รัก ฉันบูชา เธอจริง ๆ แล้วก็บูชาเอนกด้วย มนุษย์ผู้นำสงสาร เธอรู้ไหมว่า เวลา นี้เอนกมีความเป็นอยู่เยี่ยงสัตว์ตัวหนึ่ง”

“มีความเป็นอยู่เยี่ยงสัตว์?”

“ถูกแล้ว! ผู้บอกเล่าความเป็นอยู่ของเขาก็คือเพื่อนของ เอนกเอง เขาบอกเล่าแต่เพียงเรื่องราวเท่านั้น แต่ที่อยู่ของเอนกกับ

เมียแม่ผู้เป็นหญิงกลางเมืองนั้น เขายังไม่ได้บอกก็พอดีเขาต้อง
เดินทางไปต่างประเทศเสียแล้ว ชั้นแรกคิดว่าเท่าที่รู้อะไร ๆ มา
เท่านั้นก็พอแล้ว ไม่จำเป็นต้องรู้ถึงที่อยู่ของเขา”

“ได้เมียหญิงกลางเมือง” นันทวันทวนคำ

“ถูกแล้ว นางกลางเมือง และด่าสับไขกสุภาพบุรุษของเรา
อย่างลูก สุภาพบุรุษของเราไม่เคยได้เถียงเลย ใจดี จะเป็นต่อหน้า
ใคร ๆ เพื่อนฝูงก็คนแม่ก็ด่าทั้งนั้น ถ้านึกจะด่า”

“อนิจจา!” นันทวันร้องได้คำเดียวก็นิ่งอึ้ง

“น่าสงสารที่สุด ฉันสงสารและครุ่นคิดเจี๊ยบ ๆ มาหลายวัน
แล้ว ลูกผู้ชายที่แพ้มารัก เขาแพ้ฉัน ฉันได้ครองตัวเธอโดยฉันมี
หลักฐานทำอะไร ๆ ได้ถูกต้องสมเกียรติ แต่เขาไม่มีทุก ๆ อย่างเท่า
ฉัน เขาก็ยอมแพ้ฉันโดยรักษาเกียรติเป็นอย่างดี”

“คุณจะทำอะไรมาพูดทำไม มันเป็นเรื่องเก่าที่แล้วมา”

“แต่ใจมนุษย์ลະซี้นนท์ ใจเมตตาและกรุณาสัตว์มนุษย์ด้วยกัน ฉันไม่ได้ใจดำพอจะริ้นรมย์ที่รู้ว่าอีกฝ่ายพ่ายแพ้อย่างน่าสงสาร เขาไม่ได้แพ้อย่างอวดดี แต่เขาแพ้อย่างรักดีรักเกียรติ”

นันทวันถอนใจเฮือก เธอเพิ่งจะพบชายเข้าอีกคนหนึ่งที่เป็นพ่อพระ เธออยากจะร้องไห้ด้วยความรู้สึกสงนัย นัยหนึ่งสงสาร เอนก นัยหนึ่งสงสารนิกรสามีทั้งปิติใจล้นพ้นที่ได้พบกับชายชั้นยอดตัวอย่างเข้าฉะนี้ เธอชอบศีรษะกับอกสามีและพุดเบา ๆ พอได้ยิน

“ฉันไม่เคยมีความเศร้าใจอะไรมานานแล้ว เคยทะนงว่ารู้อะไรดีขนาดรู้เท่าถึงการณ์ คนดีย่อมต้องพบแต่ทางที่ดีตามแนวทางแห่งตน แต่ก็มารู้อะไรไม่ทั่ว เช่นว่า คนดีย่อมพบสิ่งที่ไม่เคยคิดประสงค์มาเลยแต่ไรมาก็ได้เช่นเอนกนี้”

“ฉันจะหาทางช่วยเขาให้พ้นขุมนรก!” นิกรพุดออกมาคล้ายสาบานมากกว่าจะพุดบอกเล่ากับนันทวัน

เป็นเวลาปีกว่าที่นิกรกับนันทวันพยายามสืบหาตัวเอนก น่าประหลาดนักที่สองผัวเมียกลับมาเป็นทุกข์ในชีวิตเอนกด้วยกันทั้งสอง นันทวันเคยจดหมายไปถามทางบิดามารดาของเอนกเรื่องที่อยู่ เพราะครั้งก่อนเคยติดต่อจดหมายกันเสมอ แต่ได้รับจดหมายตอบจากบิดามารดาเอนกว่า ไม่เคยพบหน้าลูกชายเลย เคยได้รับแต่เงินที่ส่งมาจนเจือก็โดยทางธนาณัติทุกคราว จึงเป็นอันไม่รู้เรื่องกัน

ในคืนหนึ่งโดยบังเอิญ นันทวันกับนิกรไปงานบ้านเพื่อนที่พระโขนง ขากลับบ้านที่สาทรได้ให้รถลัดมาคลองเตยเป็นการย่นทาง รถได้เลยปากทางท่าเรือคลองเตยมาเล็กน้อยในยามดึก ไฟหน้ารถของนิกรส่องจำไปข้างหน้า ตอนนั้นรถน้อยลงมากไม่สืบสนนัก

“นิกรคะ! นิกร! นั่นเอนก!” นันทวันเขย่าร่างสามีที่นั่งอยู่ข้างๆ พร้อมกับชี้มือไปข้างหน้า นิกรผงะ เขาเห็นร่างของชายคนหนึ่งเดินหันหลังให้ เดินหัวกระเปาะอะไรไม่รู้ ท่าทางอิดโรย ขอบถนนที่เขาเดินอยู่ไม่มีทางเท้า และมีน้ำเฉอะแฉะ จะว่าน้ำโคลนขังก็ไม่แน่

นัก ทั้งโคลนและทั้งน้ำน่ำรำคาญ นิกรรวดเร็วทันใจสังคนรถหยุด
ทันทีตามมือที่เขาชี้ ผู้ที่เดินกำลังก้ม ๆ เงย ๆ เพราะหาทางที่ไม่
หล่มพอจะวางเท้าลง เขาทำท่าจะเลี้ยวข้ามสะพานเตี้ย ๆ เก่า ๆ
เข้าตรอก

“คุณเอนก! คุณเอนก!” นันทวันร้องเรียกชื่อเขาอย่างกระชั้น
ร่างของชายนั้นหยุดชะงักและค่อยหันหน้ามาทางเสียงแล้วก็จ้อง
หน้ากัน ไพร่มนนยังพอมองเห็นหน้ากันถนัด เอนกหิ้วกระเป๋า
ทรมันเปิดเก่า ๆ ยืนนิ่ง ครั้นนิกและนันทวันทำท่าเปิดประตูรถจะลง
ยังพื้นถนน เอนกยกมือห้ามและชี้ให้ดูที่น้ำและโคลน ทั้งสองจึง
ชะงักอยู่บนรถ

“พูดอยู่บนนั้นก็ได้” เอนกพูดซ้ำ ๆ เสียงแหบแห้ง อาจจะ
ด้วยฤทธิ์เมาหรือกำลังไม่สบายก็ไม่มีใครทราบ

“ผมอยากพบคุณ และตามหาตัวมานานแล้ว” นิกเริ่มพูด

“ฉันก็เช่นกัน เราทั้งสองสืบหาแทบทุกวัน” นันทวันพูดตาม
สามี เอนกยิ้มนิ่งคล้ายแปลกใจหรือไม่ยินดียินร้าย

“ขอบพระคุณ” เขาค่อย ๆ ตอบและกลับย้อนถาม “มีอะไรให้ผมช่วยหรือ?”

“ผมจะช่วยคุณ ผมมีทางจะช่วยคุณให้พ้นจากขุมนรก”

“คุณคิดว่ายังงั้นรี?” เอนกถามคล้ายไม่พอใจ

“ถูกแล้ว! คุณก็ถูกผู้ชาย คุณย่อมรู้ดีว่ากำลังเป็นอย่างไร”
นิกรตอบ เอนกนิ่งชั่วครู่แล้วก้มหัว

“ก็ถูกอย่างคุณว่า ผมปล่อยไปตามทางของมันเสียแล้ว”
เอนกพูดเสียงแห้ง ๆ คล้ายหมดอาลัยตายอยากกับชีวิต

“ไม่ได้! เราต้องการช่วยคุณ” นันทวันว่า

“ผมรักคุณ คุณเอนก ผมมีทางช่วย ขอให้ผมช่วยเถิด” นิกรพูดอย่างร้อนรน เอนกยั้งยั้ง แปลกใจในความตั้งใจของชายที่มีโชคดีและได้ยอดดวงใจไปครอง แม้นันทวันเองก็ถึงสะอึกใจ นิกรสามิเธอช่างเป็นพระ หัวใจช่างสูงส่งอะไรอย่างนี้

“ผมเอารถบุกเข้าไปบ้านคุณได้ไหม?” นิกรถาม

“อันตราย!” เอนกยกมือห้าม และชี้ให้ดูสะพานที่เก่าและมีหักบ้างบางตอน “พูดกันที่นั่นแหละ ผมขอบคุณคุณทั้งสองเท่ากับขอบคุณคุณพระเจ้า” เขาว่า

“คุณอยู่เข้าไปลึกไหม ช่วยบอกด้วย ถ้าใครรู้ไหม พรุ่งนี้ผมจะมาหาคุณ คุณช่วยบอกตำแหน่งด้วย” นิกรพูดเร็วปรือ

“ขอบคุณเป็นอย่างสูง แต่คุณกำลังคิดผิดทั้งสองคนนะ คนนรกคุณจะช่วยได้อย่างไร ถ้าผมง่ายครับ คนนรกอยู่ที่ใดคนก็รู้จัก” เอนกพูด แต่นิกรไม่ยอมฟังคำแย้งอะไรจากเขาทั้งนั้น รีบถามว่า

“กลางวันคุณอยู่เสมอใช่ไหม?”

“ครับอยู่เสมอ” เอนกพูดแล้วยกกระเป๋ารขึ้นประกอบกรไหว้เท่ากับไล่ นิกรและนันทวัน “คุณกลับกันเถิด อย่าทรมานกายให้เป็นบาปแก่ผมเลย ขอให้พระโปรดคุณทั้งสองเถิด” พูดแล้วหันเดินข้ามสะพานนั้นไปอย่างไม่ยอมจะฟังอะไรอีก ทั้งนิกรและนันทวันมองเห็นเอนกหายไปในความมืดของตรอกจึงนึกสนใจ สั่งคนรถขับ